

Referat fra møde i Arbejdsgruppen ved Sølsted Mose tirsdag den 24. august 2010

Tilstede: Hans, Jens H., Karen, Martin, Mona, Niels, Nikolaj, Peter N., Peter H. og Søren

Afbud: Christian, Jens Lyhne, Niels Chr. og Robert

Øvrige ikke til stede: Anders, Jan og Jørgen

Pga. et usædvanligt blæsende august vejr, der tilmed henover aftenen blev tiltagende regnfuldt, blev det kort inden mødets start besluttet at flytte mødet hjem til Jens og Mona, der venligt havde indvilget i at huse os. Tak for husly og for dejlig kaffe og kringler.

1) Siden sidst

Arbejdsgruppen har henover vinteren og med afslutning i april måned ryddet et godt stykke i kanten af mosen. Området er blevet flot, og der har været en pæn indtægt til Fugleværnsfonden ved salg af flis til Bredebro varmekværk. Hans har tillige påbegyndt rydning i plejeplanens område 3, ligesom han har sørget for, at udsigtskiler ved vest-stien er blevet etableret. Rigtig flot arbejde.

I foråret satte medlemmer af arbejdsgruppen hegnet i stand, så Peter N. trygt kunne sætte sine dyr ud i de tre folde. Der er i alt 5,3 km hegn, så det har været en stor opgave.

Nikolaj har stået for slåning under hegnet. En omfattende opgave, der har taget mange dage, og som Nikolaj fortjener stor ros for.

Martin I. har afholdt tre velbesøgte fugleture, og Jens H. havde hel 25 personer med på de vilde blomsters dag.

Jens H. og Hans har reguleret vandstanden ved at montere et simpelt pvc rør ved et stort udløb fra en af Fugleværnsfondens matrikler.

Hans har stået for en grundig, meget informativ og fin kommunikation om gruppens mange aktiviteter siden sidste møde i marts.

2) Nyt fra naturen

- a) **Mos Gøgeurt** er fundet i samme antal som sidste år. 96 på Robins eng og 7-8 stykker i det østlige område. Pga. senere blomstring nåede kørerne at græsse sidstnævnte bestand, men sådan er det engang imellem at være orkidé! Det er værre for bestanden, hvis kørerne ikke har adgang til området.

- b) Ny art i Sølsted Mose er den sjældne **kongebregne**, der er fundet i overgangszonen mellem birkeskoven og de ryddede arealer. Vi diskuterede, hvilke krav kongebregnen stiller til sit voksested. Søren undersøger dette hos Thomas Vikstrøm eller Aksel Voigt i Tønder Kommune.
- c) Hans har genfundet bestanden af **klokke ensian** i plejeområde 3, og han har udført slåning med buskrydder i området for at åbne det op.
- d) Peter N. kunne fortælle, at der er set **mårhund** i mosen. Dertil fortæller han, at der holder en rudel **kronhjorte** til i et pilekrat lige uden for mosen. De bruger mosen ligesom de nærliggende plantager og marker.
- e) Martin kunne oplyse, at der har været **blåhals** i mosen. To **rørhøgepar**, **rødrygget tornskade** og et par **traner**. Peter N. kunne oplyse, at sidstnævnte par et set med en unge.

3) Naturprojekt i Sølsted Mose

- a) Søren kunne fortælle at Tønder Kommune den 1. september indsender en ansøgning til EU's LIFE+ Nature pulje, der støtter større naturgenopretningsprojekter i de såkaldte NATURA 2000 områder. Projektet omhandler vandstandsstigninger, rydninger og sikring af oplevelsesmulighederne. En væsentlig del af projektet er desuden at kompensere lodsejere som følge af de påvirkninger, projektet medfører på deres jord. Det er en forudsætning for projektet, at disse forhandlinger om kompensation falder i hak. Tønder Kommune står for projektet, og kommunen har sammen med Direktoratet for FødevareErhverv i forsommeren været i kontakt med lodsejerne.
Peter N. opfordrede til, at der hurtigt blev fulgt op med en samlet information til lodsejerne i området, eftersom projektet efterhånden har været på trapperne i så mange år, at der er mange forskellige opfattelser af, hvad der er planlagt. Peter foreslog, at der blev indkaldt til et samlet informationsmøde.
Tønder Kommune får først endeligt besked fra EU i Forsommeren 2011, om projektet kan opnå støtte.

- 4) **Kommuneplan** for Tønder kommune er i høringsfasen. Martin I. kigger den efter for, om der evt. er forhold, der berører Sølsted Mose

5) Maskiner

Vi diskuterede et indkøb af en brakpudser til stien. Arbejdsgruppen synes, at den nuværende sti-vedligeholdelse fungerer godt. Det blev derfor besluttet at undersøge nærmere, hvad behovet og prisen er, inden der tages beslutning om evt. indkøb af en brakpudser.

6) Kommende arbejdsopgaver

Systemet med fast arbejdsdag én lørdag i måneden fastholdes. Derudover aftaler arbejdsgruppen indbyrdes, hvis der er yderligere behov.

Søren udarbejder en plejeplan for den kommende sæson.

Følgende 3 projekter prioriteres:

1. Udvidelse af folden i område 3 (efterår 2010):
Opgaven omfatter rydning af hegnslinien (Nikolaj) og opsætning af hegn (hegnsbanden, se nedenfor).
Seneste nyt. En entreprenør er kontaktet og der er lavet en aftale om at han laver en brugbar hegnslinie ved hjælp af en grenknuser. Søren afventer en tilbagemelding fra entreprenør om det endelige tidspunkt, men det forventes at blive inden for kort tid..
2. Hegn:
Arbejdsgruppen fortsætter arbejdet med at forårsklargøre hegnet.
Jens H., Mona, Karen, Peter K. og Niels Christian danner en hegnsbande, der koordinerer dette arbejde.
Nikolaj er tovholder på slåning af vegetation under hegnslinjen.
3. Lyngprojekt:
Pleje af højere liggende område, hvor der tidligere har været et flot lyngdække. Søren og Peter laver en besigtigelse den 25/8.
- 4.

Næste møde

Afholdes **onsdag 23. marts 2011** - i Medborgerhuset (skal reserveres).

Eventuelt

Karen ønskede, at der ved arbejde i mosen blev taget det største hensyn til de ynglende fugle. Der er tidligere lavet en aftale om, at der ikke arbejdes med de store maskiner i mosen efter 1. marts. Pga. den lange vinter i år og det store rydningsprojekt, blev der i 2010 arbejdet ind i april måned. Det tilstræbes, at der i fremtiden ikke arbejdes med de store maskiner i fuglenes yngletid, ligesom omfanget af rydninger skal tilpasses den forholdsvis lille arbejdsstyrke i gruppen. Ved større rydninger bruges entreprenørhjælp, som vil kunne spare arbejdsgruppen for en masse arbejde.

Tak for et godt møde – og mange hilsner,

Søren Ferdinand Hansen
Referent.